

Nabídka témat kvalifikačních prací (J. Koumar)

Aktuálně vedené práce:

<i>Datum zadání, typ práce:</i>	<i>Autor: název práce, předpokládané odevzdání:</i>
BP, 2015	HÁP, Tomáš: <i>Proseč v raném novověku</i> - 2016
BP, 2016	BIAK, Ondřej Pavel: <i>Návrh počítačové databáze pro zpracování vybraných pramenných typů Berní rula (1654) a Soupis obyvatel podle víry (1651)</i> - 2017
BP, 2016	HŘEBAČKA, Daniel: <i>Transakce s poddanskou nemovitostí na panství Třeбенice v 17. století</i> - 2017
BP, 2016	LEDL, Petr: <i>Panství Čečelice ve druhé polovině 17. století</i> - 2017
BP, 2016	ODLOŽILOVÁ, Michaela: <i>Transakce s poddanskou nemovitostí na panství Roudnice v 17.-18. století</i> - 2017
BP, 2016	PROCHÁZKA, Martin: <i>Transakce s poddanskou nemovitostí na panství Milešov v 17. století</i> - 2019
BP, 2016	MRNKA, Jiří: <i>Neokolonizace na Novoborsku v režii statku Sloup za života jeho majitele Josefa Johanna Maxmiliána hraběte Kinského</i> - 2019
BP, 2018	HRDINOVÁ, Lucie: <i>Vývoj obyvatelstva obce Kunratice ve světle matrik (1704-1865)</i> - 2019
BP, 2018	LEŠKOVÁ, Veronika: <i>Obyvatelstvo vesnice Všemily v raném novověku</i> - 2019
DP, 2018	BJALONČÍKOVÁ, Stanislava: <i>Poddaní panství Smiřice v 2. polovině 17. a na počátku 18. století</i> - 2017

Nabídka tematických okruhů / konkrétních témat:

I. Problematika dějin obyvatelstva daného venkovského celku (panství, rychta, vesnice, město aj.) s využitím vybraného pramene

Regionální rozsah, využití prameny: Práce se bude orientovat k dějinám vybraného místního celku (např. vesnice, rychta, panství aj.) z pohledu hospodářských či sociálních aspektů jeho vývoje. Předpokládá se využití pramenů zaměřených na poddanské obyvatelstvo z proveniencie správy vrchnostenských velkostatků - např. urbáře, pozemkové knihy, katastry, soupisy poddaných, matriky, normativní prameny (zejm. hospodářské instrukce, poddanské řády) atd.

Příklady dílčích témat:

1. Majetkový transfer poddanské nemovitosti. Zde dílčí okruhy:
  - Finanční aspekty majetkového transferu poddanské nemovitosti ve vybrané lokalitě, tj. problematika ceny poddanské nemovitosti, jejího splácení (na základě studia cenových údajů v pozemkových knihách apod.)

- Okolnosti změn v držení poddanské nemovitosti (zde bude autor práce sledovat celkovou charakteristiku rámce majetkového transferu, rozsah dispozice s poddanskou nemovitostí a dědické praxe na základě studia pozemkových knih)
- 2. Způsoby „sociálního zabezpečení“ venkovského obyvatelstva v raném novověku (např. studium fenoménu výměnku, péče o sirotky aj., a to zejm. na základě studia pozemkových knih, soupisů obyvatel aj.)
- 3. Poddanské obyvatelstvo vybraného panství (rychty, vesnice apod.) po třicetileté válce (na základě soupisů obyvatel, katastrů, urbářů aj.)
- 4. Populační vývoj poddanského obyvatelstva a charakter jeho demografického chování (na základě soupisů obyvatel, matrik a katastrů)
- 5. Ekonomické, právní a sociální postavení poddanského obyvatelstva (např. zatížení poddanskými povinnostmi a jeho vývoj na základě studia urbářů, poddanských řádů aj.)

Ukázka pramenů k okruhu:

- 1) [pozemková kniha](#); 2) [urbář](#); 3) [matriky](#); 4) [soupis poddaných](#); 5) *Berní rula* ([originál](#), [edice](#))

Předpoklady zájemce o dané téma:

Nejdůležitějším podkladem pro realizaci výše uvedených témat jsou velmi často badatelské postupy založené na zpracování rozsáhlejších souborů kvantitativních údajů. Zájemce o dané téma proto musí počítat se dvěma základními podmínkami. Předně musí disponovat alespoň dílčí znalostí matematických a statických postupů (výpočet odvozených statistických ukazatelů aj.). Zkrátka, kdo nemá alespoň trochu rád matematiku, kvalifikační práci si v rámci tohoto tematického okruhu raději nevybírejte. Druhý předpoklad uchazeče o dané téma pak rovněž souvisí s nutností zpracovat poměrně rozsáhlé množství údajů. Vhodnou technickou pomůckou pro tento typ badatelské aktivity dnes představuje některý z obecně dostupných počítačových programů (typu tabulkového procesoru), který umožní vytvořit funkční elektronickou databázi. Alespoň základní uživatelská znalost některého z těchto programů má tak rovněž při volbě tohoto tématu nepřehlédnutelný význam (např. MS Excelu či Access, LibreOffice Calc, nebo tabulky v Google dokumentech aj.).

II. Hospodářský a územní vývoj daného vrchnostenského celku:

Zde se autor kvalifikační práce blíže zaměří k aspektům vývoje daného velkostatku například v podobě charakteristiky rozsahu a aktivit režijního hospodářství, vybraných prvků zkoumaného panství (např. mlýny, pivovary, krčmy, komunikace atd...), rozsahu a aktivit poddanského hospodaření aj. Podkladem k problematice se mohou stát zejm. dochované prameny z agendy velkostatku – urbáře, inventáře, vrchnostenské instrukce a řády, účty, mapové a obrazové doklady, katastry aj.)

Příklady dílčích témat:

7. Hospodářské poměry vybraného panství po třicetileté válce
8. Proměny režijní podnikání vybraného velkostatku v 16-18. století
9. Vývoj kulturní krajiny ve vztahu k aktivitám vrchnostenského velkostatku (panství, rychta, vesnice atd.)

III. Vývoj českého vinařství (v období raného novověku)

Tento okruh představuje dílčí téma, v jehož rámci se daný student zaměří k vybraným aspektům vývoje českého vinařství. Zaměření předpokládá vazbu autora na vybranou lokalitu, v níž má (či mělo) vinařství významnější úlohu (zejména vinařské oblasti Čech – např. úrodné střední Polabí, zejm. Mělnicko, Roudnicko, Litoměřicko, popřípadě některé další oblasti SZ Čech). Středobodem

badatelského zájmu by přitom měly být proměny v rozsahu viničních ploch, hospodářský (a další) význam vinařství pro jednotlivé subjekty (zejm. vrchnostenské celky), popřípadě problematika zemědělských postupů a tradic při pěstování vinné révy a přípravy vína v konkrétních oblastech.

Příklady dílčích témat:

10. Změny v rozsahu vinic na konkrétním území (např. vrchnostenský velkostatek, městské vinice apod.)
11. Význam a výnosy vinařství pro daný velkostatek (zejm. studium účetních materiálů apod.)
12. Norma a víno (pěstování vína z pohledu vrchnostenských instrukcí, urbářů aj.)
13. Válka a víno (proměny rozsahu a významu vinařství v čase třicetileté války)